

TÜRÜK

2019, Yıl/Year: 7, Sayı/Issue:18, ISSN: 2147-8872

TÜRÜK Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi
TURUK International Language, Literature and Folklore Researches Journal

Geliş Tarihi / *Date of Received*: **30.07.2019**

Kabul Tarihi / *Date of Accepted*: **16.09.2019**

Sayfa / *Page*: **167-179**

Research Article / Araştırma Makalesi

Doi: <http://dx.doi.org/10.12992/TURUK796>

Yazar / *Writer*:

Dr. Öğr. Üyesi Nigâr Oturakçı Orbay

Çukurova Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı
Bölümü

nigaroturakci@hotmail.com

SÖZDİZİMİ ÖZELLİKLERİ BAKIMINDAN ÖYKÜ KİTABI ADLARI

Öz

1890-1990 yılları arasındaki yüz yıllık dönemde, öykü türünde eser vermiş 103 yazarımızın öykü kitaplarına verdikleri adları ele alan bu çalışmada öykü kitabı adları, sözdizimi özellikleriyle incelenmiştir. Öykü kitabı adlarının belirlenmesinde Ömer Lekesiz'in "Yeni Türk Edebiyatında Öykü" adlı 5 ciltlik eseri kaynaklık etmiştir. Çalışmanın örneğini bu eserde gösterilen 658 öykü kitabı adı oluşturmuş ve belirlenen bu adlar, tek sözcükten, sözcük öbeğinden, cümleden, eksilteli yapıdan ya da sıralanmış sözcük dizilerinden kurulmalarına göre sınıflandırılmıştır. Bu çalışmayla, öykü türünde eser vermiş yazarların eserlerini daha çok sözcük öbeği yapısında adlandırmayı tercih ettikleri görülmüş; sözcük öbeği yapısındaki bu adların "sıfat tamlaması, belirtili / belirtisiz isim tamlaması, bağlama öbeği, bulunma öbeği, birleşik isim, edat öbeği, fiilimsi öbeği, unvan öbeği, ünlem öbeği, çıkma öbeği, yönelme öbeği, birleşik fiil, ikileme, tamlayan öbeği, zamir tamlaması" olmak üzere on beş farklı türde olduğu gözlenmiştir. Çalışmada, eser adlarının daha çok iki ve daha fazla sayıda sözcükten oluştuğu sonucuna varılmış, ayrıca sözcük öbeği, cümle ya da eksilteli yapı kurmasına bakılmaksızın en az üç sözcükten oluşan öykü kitabı adının araştırma örneğinin üçte birlik bölümünü oluşturduğu görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: Öykü, öykü kitabı, öykü kitabı adı, adbilim, sözdizimi.

STORY BOOK NAMES WITH SYNTACTIC FEATURES

Abstract

This study analyzes the names of story books which have been named by 103 writers who works in the genre of story with syntactic features in the hundred years period between 1890-1990. “Yeni Türk Edebiyatında Öykü” which is a five-volume work by Ömer Lekesiz has been considered as source in determining story book names. The sample of this study includes 658 story book names that shown in this work. These names have been classified according to their formation from single word, phrase, sentence, subtracted structure or ordered word sequences. In this study, it has been derived that writers from this genre prefer to name their works more in phrases with fifteen different types. In the study, it has been concluded that names of works consisted of two and more words. Also, in addition, phrase with minimum three words in story book names constitutes one third of the research sample regardless of forming a sentence or subtracted structure.

Key Words: Story, story book, story book name, onomastics, syntax.

1. GİRİŞ

Adbilim, “her türlü özel adın ortaya çıkışı, tarih içindeki gelişimi, onun yapısı gibi konuları araştıran ve bunun sonucunda özel adların ortaya çıkış geleneğini tespit etmeyi hedefleyen bir dilbilim alanı” olarak tanımlanır. Adbilim, her ne kadar başlangıçta “kişi adları” ve “yer adları”nı inceleyen bir bilim dalı olarak tanınmış ve gelişmeye başlamışsa olsa da günümüzde artık çok daha geniş bir çerçevede tanımlanmakta, her türlü özel ad, bu alan içerisinde araştırılmaktadır (Şahin 2016: 17). Eserlere verilen özel adların incelenmesi de adbilimin zamanla gelişen alanlarından biridir. *Hrema* (Yun.) “eşya, nesne, ürün, eser” + *onima* “ad” sözcüklerinin birleşmesinden oluşan *hrematonim* terimi, “eşya adı, eser adı” anlamına gelmektedir. *Hrematonimi* (eseradbilim) de şairler, yazarlar tarafından yazılan roman, hikâye, şiir kitabı gibi edebî ürünlere, tablolara, sanatçıların kullanmış oldukları eşyalara verilen adları ve bu adlandırmalara benzeyen daha pek çok adlandırmayı araştırıp inceleyen, onların anlamlarını, adlandırmalardaki benzerlikleri ve farklılıkları araştırıp inceleyen adbilim dalıdır (Şahin 2016: 58).

Eser adları, bir takım ihtiyaçlar sonucunda ortaya çıkmıştır. Bu adlandırmaların temelinde “sınıflandırma, bilgilendirme veya tanıtma” gibi pratik ihtiyaçlar belirleyici rol oynamıştır (Tepebaşılı 2012: 11). Geçmişte kitaplara ad verme, yazar tarafından ya da yayıncı tarafından yapılırken günümüzde başlık, kapak ile birlikte söz konusu kitabın ayrılmaz bir parçasına dönüşmüştür (Tepebaşılı 2012: 12). Yazar, eserini adlandırırken okurun duygu ve düşünce dünyasına seslenir. Eserin içeriğine girmeden eser hakkında bilgi veren bu adlar, aynı zamanda yazarın imge dünyasını da ortaya koyar.

Bu çalışmada, 1890-1990 yılları arasındaki yüz yıllık dönemde öykü türünde eser vermiş 103 yazarımızın öykü kitaplarına verdikleri adlar ele alınmıştır¹. Öykü kitabı adlarının dilbilgisel ulamlar yardımıyla ad verme biçimleri tespit edilerek sözcük, sözcük öbeği ve cümle düzeyinde dizim özelliklerini belirlemek, elde edilen bulgular doğrultusunda daha çok ve daha az kullanılan sözdizimsel yapıların tercih edilme nedenleri üzerinde düşünmek amaçlanmıştır. Betimlemeli bir yöntemin kullanıldığı çalışmada öykü kitabı adları, tek sözcükten, sözcük öbeğinden, cümleden, eksiltili yapıdan ya da sıralanmış sözcük dizilerinden kurulmaları bakımından sınıflandırılmıştır. Öykü kitabı adlarının belirlenmesinde Ömer Lekesiz'in "Yeni Türk Edebiyatında Öykü" adlı 5 ciltlik eseri kaynaklık etmiştir. Çalışmanın örneklemini bu eserde gösterilen 658 öykü kitabı adı oluşturmuş ve belirlenen öykü kitabı adlarının bütünü çalışmada kullanılmıştır.

Çalışmada eğik olarak yazılan öykü kitabı adlarının yanına yazarın adı ve soyadının kısaltması verilmiş, çalışmanın sonunda alfabetik olarak bu kısaltmaların hangi yazara ait olduğunu içeren bir liste sunulmuştur. Ayrıca öykü kitabı adları, sınıflandırmalarda verilirken alfabetik sıra gözetilmiştir.

Çalışmanın "Sözcük Öbeğinden Oluşan Öykü Kitabı Adları" bölümünün alt başlıkları öykü kitabı adlarının türlere göre kullanım oranları esas alınmış, sıralamada çoktan aza doğru bir düzen izlenmiştir.

2. İNCELEME

2.1. Tek Sözcükten Oluşan Öykü Kitabı Adları: Öykü kitabı adlarından 121'i, tek sözcüklü adlardan oluşmuştur. Bu adların çoğu yalın durumdadır. Bunun yanında, bulunma durumunda (*Gecede* / LE), çıkma durumunda (*Ege'den* / HB), çokluk ekli (*Konçınalar* / HT), iyelik ekli (*Gençliğimiz* / PS) ve fiilimsi ekli (*Kanayan* / EÖ) öykü kitabı adlarına da rastlanmıştır: *Apartman* / İT, *Âşıkane* / MR, *Av* / FE, *Bedriye* / AI, *Beyhan* / KŞ, *Bomba* / ÖS, *Bozgun* / FE, *Bölüşmek* / SÇ, *Bunaltı* / DÖ, *Cehennem* / MB, *Çağlayanlar* / AHM, *Çarpılmışlar* / RÖ, *Çılgılık* / FE, *Çıkmazda* / NT, *Çılgınsı* / NT, *Çözülme* / RÖ, *Değirmen* / SA, *Deprem* / ZS, *Dost* / VOB, *Dönüşüm* / TY, *Ege'den* / HB, *Eller* / MH, *Eylemci* / YA, *Falaka* / ÖS, *Fayton* / BG, *Fırıldak* / AB, *Fırtına* / OD, *Gecede* / LE, *Gençliğimiz* / PS, *Gibiciler* / FK, *Grev* / OK, *Güzeran* / SY, *Hallaç* / LE, *Harem* / ÖS, *Hasangiller* / TDK, *Haspa* / NN, *Haziran* / SB, *Heyhat* / HZU, *Hışırta* / RÖ, *Hikâyeler*² / AHT, *Hikâyeler* / KHK, *Hikâyeler* / MŞE, *Hikâyeler* / TB, *Portreler* / SzK, *Hikâyelerim* / NFK, *İclâl* / SPS, *İhtizar* / MR, *İshak* / OnK, *İstasyon* / AB, *İşsiz* / OK, *Jaguar* / PC, *Kaçkınlar* / FE, *Kağrı* / SA, *Kahramanlar* / ÖS, *Kambur* / NT, *Kanayan* / EÖ, *Kapatma* / MS, *Katran* / MB, *Kavga* / MB, *Kelepir* / MŞE, *Kılavuz* / BK, *Konçınalar* / HT, *Korku* / SE, *Kötülük* / Sİ, *Kumpanya* / SFA, *Kuşatma* / F, *Kuyu* / RÖ, *Kuyularda* / MB, *Lunapark* / OA, *Mağara* / MB, *Makine* / SÇ, *Mektup* / PC, *Nâkil* / HZU, *Nergiz* / BG, *Oğlumuz* / TB, *Otlakçı* / MŞE, *Ödeşmeler* / TU, *Öyküler* / FH, *Öyküler* / SKA, *Öykünmece* / FH, *Panayır* / AÖ, *Patika* / CK, *Rahmet* / YKK, *Recm* / RNG,

¹ Türk edebiyatında, Batı tarzı Türk hikâyesinin kiminle ve hangi eserle başladığına ilişkin tartışmalar mevcuttur. Bu çalışmada, söz konusu tartışmalardan uzak, yalnızca kaynak alınan eserden hareketle belirlenen öykü kitabı adları derlenmiş ve çalışmanın örneklemini oluşturulmuştur.

² Çalışmada, yer yer *Hikâyeler*, *Öyküler*, *Bütün Öyküleri*, *Bütün Hikâyeleri*, *Seçilmiş Öyküler* gibi yazarın özel bir adlandırmasını içermeyen, yayınevinin basım sırasında verdiği düşündüğümüz genel başlıklar olduğu görülmüştür. *Hikâyeler*, *Öyküler* gibi adlandırmalar, "Tek Sözcükten Oluşan Öykü Kitabı Adları" bölümüne, *Bütün Hikâyeleri*, *Bütün Öyküleri*, *Seçilmiş Öyküler* gibi adlandırmalar da "Sıfat ve İsim Unsuru Tek Sözcükten Oluşan Sıfat Tamlaması" bölümüne dâhil edilmiştir.

Revizyonist / NC, Rüzgâr / FCG, Sağanak / AÖ, Sahipsizler / BY, Saklı / AT, Salgın / FCG, San'atkârlar / NSÖ, Sarhoşlar / OK, Sarmal / OD, Sarnıç / SFA, Savrulmalar / FH, Semaver / SFA, Ses / SA, Sevdâ / NN, Sığınak / SK, Sır / MK, Sisli / NT, Soluma / DÖ, Sorguda / NdG, Soyunanlar / ZS, Söylenmeyen / DY, Sur / AÖ, Şahmerdan / SFA, Şişe / OD, Taş / AÖ, Toprak / AI, Tortu / SB, Tuş / HT, Tüneller / HS, Uykusuzlar / İA, Van / FÜ, Yedigârlarım / NN, Yağma / AÖ, Yandırma / NM, Yaşamaz / VOB, Yorgunlar / EÖ, Zürriyet / SmA.

2.2. Sözcük Öbeğinden Oluşan Öykü Kitabı Adları: Araştırma örnekleminde yer alan 658 öykü kitabı adının 443'inin sözcük öbeğinden meydana geldiği tespit edilmiştir. Söz konusu sözcük öbeklerinin bağlama öbeği, belirtili isim tamlaması, belirtisiz isim tamlaması, birleşik fiil, birleşik isim, bulunma öbeği, çıkma öbeği, edat öbeği, fiilimsi öbeği, ikileme, sıfat tamlaması, tamlayan öbeği, unvan öbeği, ünlem öbeği, yönelme öbeği, zamir tamlaması kuruluşunda olduğu görülmüştür. Bunun yanında Farsça ve Arapça tamlama yapısına uygun öykü kitabı adlarına da rastlanmıştır.

2.2.1. Sıfat Tamlamasından Oluşan Öykü Kitabı Adları: 658 öykü kitabı adından 168'i sıfat tamlaması kuruluşundadır. Aşağıda alt sınıflara ayrılan söz konusu tamlamaların sıfat ve isim unsurlarının tek sözcükten, sıfat unsurunun sözcük öbeğinden, isim unsurunun sözcük öbeğinden ve sıfat unsurunun birden çok sıfattan oluştuğu görülmüştür.

2.2.1.1. Sıfat ve İsim Unsuru Tek Sözcükten Oluşan Sıfat Tamlaması: Sıfat tamlaması yapısındaki 109 öykü kitabı adının tamlamayı oluşturan her bir unsuru, tek sözcükten meydana gelmiştir. Bu adlar arasında, niteleme sıfatlı (*Derin Yara / SÇ*) ya da belirtme sıfatlı (*İki Çocuk / OA*) sıfat unsurlarının yanında aitlik eki (*Aynadaki Yüzler / JS*) ya da fiilimsi eki (*Değişen İstanbul / ZOS*) almış sıfat unsurlu sıfat tamlaması kuruluşunda öykü kitabı adları da vardır: *Acı Duman / OŞ, Ağır İşçiler / OD, Alandaki Delikanlı / SK, Alaycı Öyküler / AÖ, Antik Sevgililer / KD, Aramızdaki Şey / TU, Arka Sokak / OK, Aşksız İnsanlar / OA, Aykırı Öyküler / TY, Aylı Bıçak / NC, Aynadaki Yüzler / JS, Ayı Dünya / BSK, Az Şekerli / SFA, Bahriyeli Çocuk / TDK, Beyaz Duvar / MS, Beyaz Lale / ÖS, Beyaz Türkü / BY, Birakılmış Biri / OD, Bin Hüzün / MB, Binbir Hece / FE, Bir Hâtıra / NN, Bir Serencam / YKK, Boğuntulu Sokaklar / DÖ, Bulanık Resimler / MB, Bütün Hikâyeleri / AB, Bütün Öyküleri / FK, Bütün Öyküleri / OŞ, Büyük Aile / SmA, Büyük Yolculuk / KŞ, Çamlıcadaki Eniştemiz / AŞH, Çanakkale'deki Keloğlan / FCG, Değişen İstanbul / ZOS, Demir Bebek / BY, Derin Kuyu / ŞB, Derin Yara / SÇ, Eğik Ağaçlar / SÇ, Eski Ahbab / RNG, Eski Bahçe / TÖ, Eski Resimler / NSÖ, Eski Sevgili / LE, Evdeki Yabancı / AHH, Gizli Mabet / ÖS, Gödeli Mehmet / MŞE, Gülen Ada / HB, Gülşefdeli Yemeni / HS, Harap Mabetler / HEA, Hazır Dünya / NE, Hücredeki Adam / SmA, İhtiyar Çilingir / MŞE, İhtiyar Dost / HZU, İki Çocuk / OA, Karabibik / NN, Kara Vagon / BY, Karşı Kıyılar / OA, Karşı Öyküler / ÖK, Kâtil Bûse / HRG, Kefensiz Ölümler / ŞB, Kırk Oda / MM, Kırmızı Kúpeler / OK, Kırmızı Yel / OŞ, Kör Şeytan / MS, Kurtarılmış Haziran / HA, Küçük Fıkralar / HZU, Küçük Şeyler / SPS, Lüzumsuz Adam / SFA, Menekşeli Bilinç / NM, Olağan İşler / RNG, Ortadaki Adam / MK, Parasız Yatılı / F, Sarı Arabalar / ŞB, Seçilmiş Öyküler / BY, Sekizinci Günah / TU, Serseri Milyoner / OK, Sınırdaki Tarla / ŞB, Sırça Köşk / SA, Solgun Demet / HZU, Son Emel / MR, Son İstanbul / MM, Son Kuşlar / SFA, Son Öpüş / KHK, Son Tramvay / NdG, Sönmüş Yıldızlar / RNG, Susuz Yaz / NC, Şişedeki Adam / FK, Telli Kavak / SK, Temiz Sevgiler / MŞE, Tepedeki Ev / UNY, Topal Koşma / NM, Tutkulu Perçem /*

SS, Tüneldeki Çocuk / SFA, Uçan Daireler / TY, Uzun Hikâye / MK, Üç Hikâye / MR, Ürkek Kuşlar / FH, Yağmurdaki Kız / SK, Yalnız Efe / ÖS, Yalnız Kadın / NC, Yanık Saraylar / SvB, Yaralı Hayvan / SKA, Yazılı Kaya / ND, Yeni Dünya / SA, Yıkık Minare / ŞB, Yüksek Gerilim / AA, Yüksek Ökçeler / ÖS, Zavallı Kız / NN.

Bir sıfat ve bir isimden oluşan sıfat tamlaması yapısındaki öykü kitabı adlarını içeren bu bölüme iki sıfat tamlamasının art arda kullanılmasıyla oluşan öykü kitabı adları da dâhil edilmiştir: *Birkaç Hikâye Birkaç Tahlil* / NFK, *Dört Duvar Beş Pencere* / CK, *Eski Bahçe-Eski Sevgi* / TÖ, *İlk Temas İlk Zevk* / MR.

2.2.1.2. Sıfat Unsuru Sözcük Öbeğinden Oluşan Sıfat Tamlaması: 34 öykü kitabı adı, sıfat unsuru sözcük öbeğinden oluşan sıfat tamlaması kuruluşundadır. Söz konusu sıfat unsurunu oluşturan “sıfat-fiil öbeği, sıfat tamlaması, aitlik öbeği, ikileme, belirtisiz isim tamlaması, isnat öbeği, edat öbeği, kısaltma öbeği, sayı öbeği” yapısında sekiz farklı sözcük öbeği tespit edilmiştir. Bu bağlamda sıfat unsurunun 16’sı sıfat-fiil öbeğinden (*Akışı Olmayan Sular* / PK, *Baharı Göremeyen Çocuklar* / ŞB, *Dağa Çıkan Kurt* / HEA, *Denize Açılan Kapı* / RÖ, *Eve Düşen Yıldırım* / NSÖ, *Gecegezen Kızlar* / TU, *Geceye Uçurulan Güvercinler* / NcM, *Gerçeği İnciten Papağan* / SY, *Gül Yetiştiren Adam* / RÖ, *Güneş Yiyen Çingene* / BU, *Kente İnen Kaplanlar* / NC, *Kuşkonmazda Konuşan Adam* / AHH, *Silindir Şapka Giyen Köylü* / SE, *Şehirleri Süsleyen Yolcu* / SY, *Yokuşa Akan Sular* / MK, *Yoldan Geçen Öyküler* / NE); 5’i, sıfat tamlamasından (*Bir Kucak Çiçek* / MŞE, *Bir Yudum Su* / KHK, *Kara Kasketli Amele* / UNY, *İki Damla Gözyaşı* / OK, *Yağmur Yüklü Bulutlar* / OK); 3’ü aitlik öbeğinden (*Dağ Başındaki Ölü* / MH, *Kuş Kafesindeki Tenör* / NE, *Yolun Üstündeki Kaya* / SK); 2’si ikilemeden (*Siyah Beyaz Hikâyeler* / PS, *Zehir Zıkkım Hikâyeler* / AK); 2’si belirtisiz isim tamlamasından (*Barış Adlı Çocuk* / SS, *Dizboyu Papatyalar* / TU); 2’si isnat öbeğinden (*Gözleri Bağlı Adam* / AÖ, *Kolları Bağlı Doğan* / OŞ); 2’si edat öbeğinden (*Bana Karşı Ben* / MS, *Derin Dondurucu İçin Öykü* / ZS); 1’i kısaltma öbeğinden (*Baştan Sona Yalnızlık* / ÖK) ve 1’i de sayı öbeğinden (*72. Koşuş* / OK) oluşmuştur.

2.2.1.3. Birden Çok Sıfat Unsurundan Oluşan Sıfat Tamlaması: Sıfat tamlamasını oluşturan sıfat unsuru birden fazla sayıda olabilir. Birbiri ardına gelen sıfat unsurlarının tek bir isim unsuruna bağlanmasıyla oluşan sıfat tamlaması kuruluşunda 16 öykü kitabı adı tespit edilmiştir: *Bahçedeki Tuhaf Adam* / JS, *Başka Bir Yaz* / BG, *Beyaz Bir Kıyı* / SÇ, *Bir Deli Ağaç* / PK, *Bir Kara Derin Kuyu* / NM, *Çok Sesli Bir Ölüm* / RÖ, *Eski Bir Balerin* / FH, *Kubbede Kalan Hoş Seda* / HEA, *Minnacık Bir Uçurum* / NcM, *Ölü Bir Kadın Yazar* / AI, *Öteki Günler Gibi Bir Gün* / DÖ, *Sarıldığım Soğuk Bir Ceset* / AHH, *Sevda Dolu Bir Yaz* / F, *Sevmek Diye Bir Şey* / TDK, *Uzun Sürmüş Bir Yaz* / NdG, *Üç Aynalı Kırk Oda* / MM.

2.2.1.4. İsim Unsuru Sözcük Öbeğinden Oluşan Sıfat Tamlaması: 9 öykü kitabı adı, isim unsuru belirtisiz isim tamlamasından oluşan bir sıfat tamlaması kuruluşundadır ve bu adlardan ikisinin isim unsurunun birer Farsça tamlama içerdiği görülmüştür: *Bir Hikâye-i Sevda* / HZU, *Bir Kış Gecesi* / OCK, *Bir Şi'r-i Hayal* / HZU, *Bir Tesbih Tanesi* / MH, *Eski Aşk Geceleri* / MR, *Eski Gece Parçaları* / NE, *Hüzünlü Kar Çiçekleri* / MB, *Kısa Lodos Hikâyeleri* / FÜ, *Son Yaz Akşamı* / Sİ.

2.2.2. İsim Tamlamasından Oluşan Öykü Kitabı Adları: 178 isim tamlaması kuruluşundaki öykü kitabı adının 55'i belirtili, 123'ü belirtisiz isim tamlaması yapısındadır.

2.2.2.1. Belirtisiz İsim Tamlamasından Oluşan Öykü Kitabı Adları: 658 öykü kitabı adı arasında belirtisiz isim tamlaması yapısında 123 öykü kitabı adı tespit edilmiştir.

2.2.2.1.1. Tamlayanı ve Tamlananı Tek Sözcükten Oluşan Belirtisiz İsim Tamlaması: Belirtisiz isim tamlaması yapısındaki öykü kitabı adlarının 107'si, tamlayanı ve tamlananı tek sözcükten oluşmuştur: *Afrika Dansı / SvB, Ağda Zamanı / İA, Al Karısı / ŞB, Alman Ekmeği / BY, Altın Babası / OCK, Ana Üşümesi / HS, Arjantin Tangoları / SB, Aşk Dalgası / ÖS, Aşk Kadını / MR, Aşk Oyunları / PS, Aşk Üçgeni / UNY, Ateşböcekleri / PS, Babil Kulesi / OK, Bahar Hikâyeleri / KHK, Bahar Yorgunluğu / ZS, Batakılık Çiçeği / SİE, Berber Aynası / OA, Karanlıklar Kralı / PS, Bisiklet Günleri / BG, Bizans Definesi / OA, Bozkır Gelini / BY, Cenk Hikâyeleri / MM, Cihan Şoförü / SK, Cumartesi Yalnızlığı / Sİ, Çiçekler Korunağı / BG, Çingene Kavgası / OCK, Denge Uzmanı / OD, Dilek Çınarı / ŞB, Doğu Öyküleri / FE, Dumanaltı / NM, Ekin İti / İT, Ekmek Kavgası / OK, Elbiseciler Çarşısı / KŞ, Esenlik Zamanları / CŞ, Eşkiyâ Güzeli / OCK, Evlilik Şirketi / BY, Gar Saati / UNY, Gazoz Ağacı / SKA, Gemi Adamları / ZS, Göl İnsanları / KT, Gönül İşi / MK, Gönül Ticareti / HRG, Gurbet Hikâyeleri / RHK, Güzel Avrat Otu / TDK, Halk Hikâyeleri / AI, Hava Parası / MŞE, Havuzbaşı / SFA, Hüsnüyusuf Güzellemesi / AK, Hüzn Kahvesi / Sİ, İhlamur Ağacı / VOB, İlkyaz Devrimi / OA, İnsan Posası / BY, İstanbul Hikâyeleri / PS, İstinye Suları / OA, İzmir Hikâyesi / HZU, Kadın Peçesi / HZU, Kadınlar Kitabı / NdG, Kadınlar Vaizi / HRG, Kar Düşleri / BG, Karayel Hüznü / BU, Kardeş Payı / OK, Karınca Yuvası / İT, Kına Gecesi / FCG, Kıran Resimleri / İA, Kırklar Cemi / HS, Kısmet Büfesi / BK, Kış Uykusu / SY, Kış Yolculuğu / SB, Köle Hanı / İT, Köpek İstasyonu / KŞ, Lâl Masalları / MM, Mağara Arkadaşları / AT, Mahalle Kahvesi / SFA, Mahalle Kavgası / OK, Mahkeme Kapısı / SFA, Masal Kuşu / NG, Memleket Hikâyeleri / BSK, Memleket Hikâyeleri / RHK, Oyuncakçı Dükkânı / MS, Özgürlük Masalı / NT, Pastırma Yazı / Sİ, Pay Kavgası / PC, Pazar Güneşi / CK, RBK Pansiyonu / KHK, Rus Ruleti / TU, Sabah Geçidi / Mİ, Sabah Yolcuları / FH, Sahane Külbastısı / MŞE, Selam Ateşleri / OŞ, Sevgi Bağı / BG, Sığınak Hikâyeleri / FK, Sokak Lambaları / AB, Stockholm Öyküleri / DÖ, Strasburg Hatıraları / SmA, Şairler Şehri / BU, Tanrı Misafiri / RNG, Telefon Konuşmaları / MB, Vezir Düşü / TDK, Yalnızlık Sarkacı / AHH, Yaz Düşleri / Düş Kışları / TU, Yaz Öpüşleri / TDK, Yaz Yağmuru / AHT, Yelkovan Yokuşu / SB, Yıkım Günleri / AÖ, Yol Düşleri / CŞ, Yüzakı / ÖS, Zonguldak Hikâyeleri / MS.*

2.2.2.1.2. Tamlayanı Sözcük Öbeğinden Oluşan Belirtisiz İsim Tamlaması: Öykü kitabı adlarının 16'sının tamlayanında sıfat tamlaması, isim-fiil öbeği, birleşik fiil, ikileme, unvan öbeği, birleşik isim ve bağlama öbeği olmak üzere yedi ayrı türde sözcük öbeği tespit edilmiştir. Buna göre öykü kitabı adlarından tamlayanı sıfat tamlamasından oluşan 9 (*Arkakapak Yazıları / MK, Bir Eski Sokak Sesi / SÇ, Çiçekli Dağ Sokağı / ZS, Göçmüş Kediler Bahçesi / BK, Mekruh Kadınlar Mezarlığı / AK, Mesut İnsanlar Fotoğrafhanesi / ZOS, Milli Savaş Hikâyeleri / YKK, Unutulmaz Bir Kadın Resmi / NG, Yataklı Vagon Yolcusu / BSK*); isim-fiil öbeğinden oluşan 2 (*Hayatı Savunma Biçimleri / AA, Kız Öpme Kuyruğu / NE*); birleşik fiilden oluşan 1 (*Başgöz Etme Zamanı / MS*); ikilemeden oluşan 1 (*Avur Zavur Kahvesi / FCG*); unvan öbeğinden oluşan 1 (*Aziz Bey Hâdisesi / AT*); birleşik isimden oluşan 1 (*Necati Tosuner Sokağı / NT*) ve bağlama öbeğinden

oluşan 1 (*Namusla Açlık Meselesi* / HRG) belirtisiz isim tamlaması yapısında öykü kitabı adına rastlanmıştır.

2.2.2.2. Belirtili İsim Tamlamasından Oluşan Öykü Kitabı Adları: 658 öykü kitabı adı arasında belirtili isim tamlaması yapısında 55 öykü kitabı adı tespit edilmiştir. Bu adlar arasında, tamlayanı ve tamlananı tek sözcükten oluşanlar yanında, tamlayanı, tamlananı ve hem tamlayanı hem de tamlananı sözcük öbeğinden oluşan belirtili isim tamlaması örnekleri de görülmüştür.

2.2.2.2.1. Tamlayanı ve Tamlananı Tek Sözcükten Oluşan Belirtili İsim Tamlaması: 24 öykü kitabı adı, tamlayanı ve tamlananı tek sözcükten oluşan belirtili isim tamlaması kuruluşundadır: *Ahmedin Kuzuları* / SK, *Akrebın Dansı* / DY, *Anaların Hakkı* / SB, *Aşkın Halleri* / HS, *Aşkın Halleri* / ÖK, *Bulutun Rengi* / OA, *Çamaşırcının Kızı* / OK, *Düşlerin Ölümü* / TY, *Egenin Dibi* / HB, *Evlerinin Önü* / SÇ, *Gecenin Soluğu* / SK, *Gonce'nin İntihârı* / OCK, *Gözlerin Aşkı* / MR, *İnci'nin Maceraları* / OK, *Katırın Ölümü* / SmA, *Komutanın Tavşanları* / NdG, *Korkunun Parmakları* / MB, *Mahşerin İnsanları* / BY, *Otuzların Kadını* / TU, *Tarus'un Hikâyeleri* / İT, *Yabanın Adamları* / TDK, *Yakubun Koyunları* / NC, *Yolun Başı* / NG, *Zamanların Öyküsü* / AHH.

2.2.2.2.2. Tamlayanı Sözcük Öbeğinden Oluşan Belirtili İsim Tamlaması: Örnekleme, tamlayanın sözcük öbeği oluşturduğu 14 belirtili isim tamlaması yapısındaki öykü kitabı adına rastlanmıştır. Bu bağlamda 14 öykü kitabı adının 8'inin tamlayanının sıfat tamlamasından (*Bir Hanımefendinin Ölümü* / PC, *Bir Mekteplinin Hâtırâtı* / PS, *Bir Şehrin Ruhu* / SE, *Bir Yazın Tarihi* / HZU, *Bir Yer Göstericisinin Hayatı* / HA, *Bu Dağın Ardı* / MH, *İki Hödüğün Seyahati* / HRG, *Uzun Sürmüş Bir Günün Akşamı* / BK), 2'sinin birleşik isimden (*Çuvalcı Şeyhinin Halefi* / OCK, *Doktor Moro'nun Mektubu* / İT), 1'inin belirtili isim tamlamasından (*Kaf Dağının Önü* / MM), 1'inin belirtisiz isim tamlamasından (*Hiçoğlunun Serüvenleri* / FK), 1'inin unvan öbeğinden (*Abdullah Efendi'nin Rüyaları* / AHT) ve 1'inin de bağlama öbeğinden (*Leylâ Yâhut Bir Mecnunun İntikâmı* / AHM) oluşan belirtili isim tamlaması kuruluşunda olduğu görülmüştür.

2.2.2.2.3. Tamlananı Sözcük Öbeğinden Oluşan Belirtili İsim Tamlaması: Tamlananın sözcük öbeği oluşturduğu 10 belirtili isim tamlaması yapısında öykü kitabı adı tespit edilmiştir. Buna göre tamlananı sıfat tamlamasından oluşan 8 (*Ayın En Çıplak Günü* / BU, *Dostlukların Son Günü* / Sİ, *Dünyanın En Güzel Kadını* / BG, *Gecenin Öteki Yüzü* / F, *Hayatımın Yedi Hikâyesi* / NG, *Hayatın Bu Yakası* / JS, *Sessizliğin İlk Sesi* / AA, *Sevginin Eşsiz Kıışı* / İA), bağlama öbeğinden oluşan 1 (*Kavganın Sonu ve Başı* / ZS) ve belirtisiz isim tamlamasından oluşan 1 (*Sancho'nun Sabah Yürüyüşü* / HT) belirtili isim tamlaması yapısında öykü kitabı adına rastlanmıştır.

2.2.2.2.4. Tamlayanı ve Tamlananı Sözcük Öbeğinden Oluşan Belirtili İsim Tamlaması: 6 öykü kitabı adı, tamlayanı ve tamlananı sözcük öbeğinden oluşan belirtili isim tamlaması yapısından meydan gelmiştir. Bu öykü kitabı adları içerisinde hem tamlayanı hem de tamlananı sıfat tamlamasından (*Bir Muhtıranın Son Yaprakları* / HZU, *Otuz Yılın Bütün Hikâyeleri 1967-1997* / Sİ); tamlayanı unvan öbeği, tamlananı bağlama öbeğinden (*Ali Nizamî Beyin Alafrangalığı ve Şeyhliği* / AŞH); tamlayanı sıfat tamlaması, tamlananı belirtisiz isim tamlamasından (*Bir Tutkunun Dile Getirilme Biçimi* / NT); tamlayanı unvan öbeği, tamlananı sıfat tamlamasından (*Melahat*

Hanımın Düzenli Yaşamı / PC) ve tamlayanı sıfat tamlaması, tamlananı Farsça tamlamadan (*Bir İzdivacın Tarih-i Muâşakası / HZU*) oluşan öykü kitabı adına rastlanmıştır.

2.2.2.2.5. Tamlayanı Cümleden Oluşan Belirtili İsim Tamlaması: 1 öykü kitabı adı, tamlayanı cümleden oluşan belirtili isim tamlaması yapısındadır: *Bir Deli Değilin Defterleri / FK*.

2.2.3. Bağlama Öbeğinden Oluşan Öykü Kitabı Adları: *Ve, ile, ya...ya* bağlaçlarıyla bağlanan unsurlardan oluşan 19 bağlama öbekli öykü kitabı adı tespit edilmiştir.

Ve bağlacıyla bağlanan 14 öykü kitabı adı görülmüştür. İçlerinden 1'i üç unsurun, geriye kalan 13 ad da iki unsurun birbirine bağlanmasıyla oluşmuş bağlama öbekli öykü kitabı adıdır: *Aşk ve Poster / DÖ, Fahim Bey ve Biz / AŞH, Gençlik ve Güzellik / RNG, Geyikler, Annem ve Almanya / ND, Haristan ve Gülistan / AHM, Hastalar ve Işıklar / RÖ, Hüzün ve Tesadüf / MK, İpek ve Bakır / TU, Karanfil ve Hançer / BG, Kırmızı ve Siyah / NSÖ, Küçükler ve Büyükler / OK, Safo ve Karmen / MR, Şiir ve Sinek / AA, Ten ve Gölge / HA. İle* bağlacıyla 4 (*Bağrılanık Ömer ile Güzeli Zeynep / TDK, Çeribaşı Abdullah'la İdamlık İsmail / AI, Leylâ ile Mecnun / RNG, Talkınla Salkım / BSK*), *ya...ya* bağlacıyla bağlanan 1 (*Ya Tahammül Ya Sefer / MK*) bağlama öbekli öykü kitabı adına rastlanmıştır.

2.2.4. Bulunma Öbeğinden Oluşan Öykü Kitabı Adları: Bulunma öbeği kuruluşunda 17 öykü kitabı adı tespit edilmiştir. Söz konusu adlardan 4'ünün her iki isim unsuru tek sözcükten oluşurken (*Havada Bulut / SFA, Meyhanede Hanımlar / HRG, Yalıda Sabah / HT, Yürekte Bukağı / TU*), 2'sinin birinci isim unsuru (*Ayışığında Çalışkur / HT, Kışüstünde Toplantı / ZS*), 4'ünün ikinci isim unsuru (*Cehennemde Bir Yusuf / FK, Garnizonda Bir Olay / MS, Gölgede 40 Derece / İA, Yeryüzünde İki Gölge / NG*) sözcük öbeğinden oluşmuştur. Bunun yanında her iki isim unsuru sözcük öbeğinden oluşan 7 bulunma öbeğine rastlanmıştır: *Ahmet Adında Bir Çocuk / NM, Ay Işığında Vav'ın Odası / AHH, Bir Otelde Yedi Kişi / KHK, Direğin Tepesinde Bir Adam / ZS, Eski Defterde Solmuş Çiçekler / Sİ, Kapıda Bir Çift Ayakkabı / AHH, Koca Denizde İki Nokta / ZS*.

2.2.5. Birleşik İsimden Oluşan Öykü Kitabı Adları: 11 öykü kitabı adı birleşik isimden oluşmuştur: *Acenta Mirza / OŞ, Anahtarıcı Salih / MS, Arslan Tomsen / OK, Bay Virgül / SE, Kaçakçı Şahan / BY, Oyuncu Kadın / OK, Öğretmen Gafur / SmA, Palyaço Ruşen / SvB, Sevgilim İstanbul / NdG, Sinema Kuşu Sevgilim / NG, Tante Rosa / SS*.

2.2.6. Edat Öbeğinden Oluşan Öykü Kitabı Adları: İncelenen öykü kitabı adları içerisinde *gibi* (4), *için* (2), *dair* (1), *birlikte* (1), *sonra* (1), *öte* (1), *doğru* (1) edatlarıyla kurulmuş 11 edat öbeği tespit edilmiştir: *Ağız İçinde Dil Gibi / OŞ, Aşka Dair / HZU, Bodur Minareden Öte / YA, Dumani Tüten Çay Gibi / MB, Pervaneler Gibi / MR, Şarkı Gibi / MB, Uzak Noktalara Doğru / CK, Yalnız Uyuyanlar İçin / CK, Yaşadıktan Sonra / TY, Yaşamak İçin / UNY, Yaşamaz'la Birlikte / VOB*.

2.2.7. Fiilimsi Öbeğinden Oluşan Öykü Kitabı Adları: 11 öykü kitabı adı, fiilimsi öbeği kuruluşundadır. -mAk isim-fiili ekli 4 isim-fiil öbeği (*Ansızın Yola Çıkmak / RÖ, Aşkla Dayanmak / JS, Bilinen Bir Sokakta Kaybolmak / CK, Bir Şehre Gidememek / ML*), 2'si -An, 1'i -mİş / -mUş sıfat-fiil ekli 3 sıfat-fiil öbeği (*Ansızın Gelen / JS, Onlardan Kalan / SÇ, Sepette Bulunmuş / HZU*) ve 3'ü -ken, 1'i -DIğİnDA / -DUğUndA zarf-fiil ekli 4 zarf-fiil öbeği (*Güneş Giderken / NT,*

Korkuyu Beklerken / OğA, Meydan Ortaya Çıktığında / SzK, Onu Beklerken / HZU) yapısında öykü kitabı adı görülmüştür.

2.2.8. Unvan Öbeğinden Oluşan Öykü Kitabı Adları: *Hanım, bey, efendi, ağa, ana, amca, çavuş* unvanlarıyla meydana gelen 8 unvan öbekli öykü kitabı adı tespit edilmiştir: *Dilâ Hanım / NC, Efruz Bey / ÖS, Eldebir Mustâfendi / FCG, Reşo Ağa / BY, Roçild Bey / RNG, Rozalya Ana / SÇ, Sam Amca / SK, Veysel Çavuş / MŞE.*

2.2.9. Ünlem Öbeğinden Oluşan Öykü Kitabı Adları: Öykü kitabı adlarından 5'i ünlem öbeğinden oluşmuştur: *Ah Bayım Ah / NE, Hey Vapurlar Trenler / OA, Merhaba Akdeniz / HB, Yaşasın Demokrasi / HT, Yaşasın Deniz / HB.*

2.2.10. Çıkma Öbeğinden Oluşan Öykü Kitabı Adları: 5 öykü kitabı adı, çıkma öbeği kuruluşundadır. Bu adlardan 2'sinin her iki isim unsuru tek sözcükten oluşurken (*Hepsinden Acı / HZU, İçimizden Birkaçı / UNY*), 1'inin birinci isim unsurunun (*Ruh Burkuntularından Hikâyeler / NFK*), 2'sinin de ikinci isim unsurunun (*Günlerden Bir Gün / MB, Tünelden İlk Çıkış / HRG*) sözcük öbeğinden oluştuğuna tanık olunmuştur.

2.2.11. Yönelme Öbeğinden Oluşan Öykü Kitabı Adları: 2 öykü kitabı adı, yönelme öbeği yapısındadır: *Narla İncire Gazel / BK, Yaza Yolculuk / TU.*

2.2.12. Birleşik Fiilden Oluşan Öykü Kitabı Adları: 1 öykü kitabı adı birleşik fiil yapısındadır: *Dansedebilmek / DY.*

2.2.13. İkilemeden Oluşan Öykü Kitabı Adları: İkilemeden oluşan 1 öykü kitabı adı görülmüştür: *Bozbulanık / NM.*

2.2.14. Tamlayan Öbeğinden Oluşan Öykü Kitabı Adları: Tamlayan öbeği kuruluşunda 1 öykü kitabı adı görülmüştür: *Bizim Nesibe / MŞE.*

2.2.15. Zamir Tamlamasından Oluşan Öykü Kitabı Adları: Zamir tamlaması bir başka ifadeyle iyelik öbeği kuruluşunda 1 öykü kitabı adı görülmüştür: *Benim Sinemalarım / F.*

2.2.16. Farsça ya da Arapça Tamlamadan Oluşan Öykü Kitabı Adları: “Sözcük Öbeğinden Oluşan Öykü Kitabı Adları” bölümüne dâhil edilen ancak Türkçenin sözdizimi özellikleri dışında, Farsça ya da Arapça tamlamadan oluşan öykü kitabı adları da görülmüştür. Bu bağlamda, Farsça tamlama yapısında 3 (*Buhûrumeryem³ / KŞ, Seyyie-i Tesâmüh / NN, Talâk-ı Selâse / FCG*), Arapça tamlama yapısında 1 öykü kitabı adı (*Rumûz-ül Edeb / SPS*) tespit edilmiştir.

2.3. Cümleden Oluşan Öykü Kitabı Adları

2.3.1. Basit Cümleden Oluşan Öykü Kitabı Adları: 58 öykü kitabı adı, basit yapıli cümleden oluşmuştur: *Ağlamayın Efendim / KD, Alemdağ'da Var Bir Yılan / SFA, Aramızdaydı O Gün / ZS, Aşk Allahaismarladık / TDK, Aşk Artık Burada Oturmuyor / NE, Ateşi Seçtim / BG, Ay Bazen Mavidir / OŞ, Ay Büyürken Uyuyamam / NC, Bahtiyar mıdırılar? / NN, Belki de Kaybeden Zaman / ÖK, Benim Adım Mayıs / BU, Bir Şarkı Gibiydi / ZS, Bu Böyledir / MK, Bu muydu? / HZU, Cambazlar Savaşı Yitirdi / AÖ, Dünyada Harp Vardı / OK, Dünyadan Bir Atlı Geçti / BY,*

³ *Buhûrumeryem*, “tavşankulağı” adıyla da Türkçede kullanılan bir bitki adıdır (Türkçe Sözlük 2011: 406).

Ev Ona Yakıştı / MŞE, Ey Gece Kapını Üstüme Kapat / OA, Geceyi Tanıdım / NE, Gemiler de Ağlarmış / CK, Gönül Kaçanı Kovalar / MŞE, Gül Mevsimidir / F, Güz Her Şeyi Bilir / HA, Hadi Gidelim / AA, Halvet Der Encümen / SY, Haney Yaşamalı / TY, Havada Kar Sesi Var / EÖ, Her Yer Karanlık / MB, Herkes Kendi Hayatını Yaşar / BSK, İmbatla Dol Kalbim / TDK, İyiler Genç Ölüyor / NG, Kadın İsterse / MR, Karaya Vurdu Deniz / ZS, Kırlangıçsız Geçti Yaz / FH, Madam Floridis Dönemeyebilir / ML, Melek Sanmıştım Şeytanı / HRG, On İkiye Bir Var / HT, Ona Sevdiğimi Söyle / TDK, Önce Ekmekler Bozuldu / OA, Sandalım Geliyor Varda / OCK, Sen de Gitme Triyandafilis / AK, Sesim Bana Yetmiyor / AHH, Sevgi Ekmektir / NG, Sokağın Adı Issız / AHH, Sular Ne Güzelse / EÖ, Şarkılar Seni Söyle / MB, Şişhaneye Yağmur Yağlıyordu / HT, Tarih Ezelî Bir Tekerrürdür / ÖS, Tarzan Öldü / OA, Temmuz Suçlu / CK, Trenler Yeni Gidiyor / MH, Troya'da Ölüm Vardı / BK, Yalnızlık Bana Yasak / OA, Yarın Diye Bir Şey Yoktur / TB, Yoksullar Geliyor / OD, Yoksulluk İçimizde / MK, Yüzün Yarısı Gece / MB.

2.3.2. Birleşik Cümleden Oluşan Öykü Kitabı Adları: Sıralı birleşik cümle türünde 5 öykü kitabı adı tespit edilmiştir: *Bacayı İndir, Bacayı Kaldır / SE, Dur Dünya Çocukları Bekle / NM, Eti Senin Kemiği Benim / HRG, Gel İçimde Ağla / DY, Dön Geri Bak / TU.*

2.4. Eksilteli Yapıdan Oluşan Öykü Kitabı Adları: 26 eksilteli yapıdan kurulmuş öykü kitabı adı görülmüştür: *Bir Aşk Daha / MB, Bir Büyülü Ortamda / OD, Bir Denizin Eteklerinde / Sİ, Bir Gemide / FE, Bu Gece Pera'da / JS, Bu Sevda Ölmek / NG, Değişik Gözle / NC, Denizlerin, İstanbul / ZS, Ege Kıyılarından / HB, Evet Aşk / BG, Gençlik Denizlerinde / HB, Güllüce Bağları Yolunda / MŞE, Hâlâ Güzel / NN, Hanımlar Arasında / MR, Hüznle Bazı Günler / ÖK, İçim Su Berraklığında / AHH, İki Uyku Arasında / TB, İşte Deniz Maria / FE, İzmir'den Bursa'ya / HEA, Mendil Altında / MŞE, 36 Kısım Tekmili Birden / TDK, Önce Ekmek / OK, Öykünün Penceresinden / ÖK, Simon Pépéta'ya / SK, Süngülerin Gölgesinde / PS, Yine Bir Gülnihal / BG.*

2.5. Sıralı Sözcüklerden Oluşan Öykü Kitabı Adları: Herhangi bir bağlaç ya da ek olmadan, bir tamlama oluşturmadan birbiri ardına gelen sözcüklerden oluşan 5 öykü kitabı adı tespit edilmiştir. Sözcük dizisi oluşturan bu adlardan 2'si aynı sözcüğün tekrarı yoluyla oluşturulmasına karşılık ikileme türünde bir sözcük öbeği değildir: *Gidenler Dönmeyenler / HA, Gidenler Gidenler / CŞ, Gramofonlar, Radyolar, Teypler / NcM, Makedonya 1900 / NC, Ömrüm Ömrüm / TDK.*

3. SONUÇ

Türk öykücülüğünün ilk yüz yılında (1890-1990) yazılmış öykü kitabı adlarını inceleyen bu çalışmada, öykü kitabı adlarının sözdizimi özellikleri ortaya konmuştur. Bu bağlamda 658 öykü kitabı adı, tek sözcükten, sözcük öbeğinden, cümleden, eksilteli yapıdan ve herhangi bir sözcük öbeği oluşturmayan sıralı sözcüklerden oluşmalarına göre sınıflandırılmıştır.

Sözcük öbeğinden oluşan öykü kitabı adlarının 443 (% 67,3), tek sözcükten oluşanların 121 (% 18,3), cümle olanların 63 (% 9,5), eksilteli yapı özelliği taşıyanların 26 (% 3,9) ve sıralı sözcük dizilerinden oluşanların 5 (% 0,7) adet olduğu görülmüştür. Tek sözcükten başlayarak altı sözcüğe kadar uzandığı görülen öykü kitabı adlarının sözcük sayısı bakımından daha çok iki ve ikiden fazla sözcükten oluştuğu, sözcük öbeği, cümle ya da eksilteli yapı kurmasına bakılmaksızın en az üç sözcükten oluşan öykü kitabı adı sayısının 214 olduğu, bu sayının araştırma örnekleminin % 32,5'ini, bir başka ifadeyle, üçte birlik bölümünü oluşturduğu görülmüştür.

Sözcük öbeğinden oluşan öykü kitabı adlarının sıfat tamlaması (168), belirtisiz isim tamlaması (123), belirtili isim tamlaması (55), bağlama öbeği (19), bulunma öbeği (17), birleşik isim (11), edat öbeği (11), fiilimsi öbeği (11), unvan öbeği (8), ünlem öbeği (5), çıkma öbeği (5), yönelme öbeği (2), birleşik fiil (1), ikileme (1), tamlayan öbeği (1), zamir tamlaması (1) olmak üzere on beş farklı türde sözcük öbeği kuruluşunda olduğu görülmüş; bunun yanında Farsça tamlama (3) ve Arapça tamlama (1) yapısına uygun öykü kitabı adlarına da rastlanmıştır. 443 sözcük öbeğinden oluşan öykü kitabı adının 346'sını, neredeyse başa baş bir oranda kullanıldığı görülen sıfat ve isim tamlaması türü oluşturmuştur. Bu bağlamda, öykülerinin bütününde yarattıkları evreni tek bir ada indirgerken öne çıkarmak istediklerini eser adı olarak vermek isteyen öykü kitabı yazarları, tamlama türündeki adlandırmaları daha çok tercih ederek aslında geleneksel bir eğilimi sürdürdüklerini göstermektedirler. Gerek sıfat tamlaması gerekse isim tamlaması türünde tamlamayı oluşturan unsurlar arasında yapı ve anlam bakımından bir bağ, bir ilgi, bir tamamlanmışlık söz konusudur. İsmi niteleyen / belirten sıfat unsuru ve ismi iyelik yönünden bütünleyen isim unsuru, bu bağın yapısal yönünü yansıtmaktadır. Bu bağlamda yazar, zihnindeki “okura doğrudan ulaşabilme, okurca anlaşılma” kaygılarını, yapı ve anlamca birbirini tamamlayan unsurlardan oluşan bir eser adıyla giderdiğini düşünmekte, vermek istediği ve tamamlanmışlığı içeren iletiyi eser adında sezdirmektedir.

Tek sözcükten oluşan öykü kitabı adlarının ağırlıklı olarak yalın durumda olmasının yanında, bulunma ya da çıkma durumu ekiyle, iyelik ekiyle, çokluk ekiyle ya da fiilimsi eklerinden biriyle kullanıldığı gözlenmiştir. Öykü kitabı adı olarak tek sözcüğün tercih edilmesinde eser adının okur üzerinde daha çarpıcı, akılda kalıcı bir etki bırakacağı ve okurun ilgisini daha çok çekeceği düşüncesi kanaatimizce rol oynamıştır.

Cümleden oluşan öykü kitabı adlarının hem basit ve hem de birleşik yapıda kurulduğu; basit yapılı cümleden oluşan öykü kitabı adlarının (58) birleşik yapıdaki öykü kitabı adlarına (5) oranla fazlaca kullanıldığı görülmüştür. Basit yapılı cümlelerin bir, birleşik yapılı cümlelerin birden fazla yargı içerdiği düşünüldüğünde kullanım oranındaki fark, daha anlaşılır hâle gelmiştir. Yazarların daha çok basit yapılı cümleyi eser adı olarak tercih ederek okur üzerinde kısa ve öz bir ifadeyle anlaşılır bir etki bırakmak istedikleri, yaratılmak istenen etkinin daha hızlı gerçekleşmesini sağlamak niyetinde oldukları düşünülmüştür.

Çalışmanın kullanım sıklığı bakımından dördüncü halkasını oluşturan eksilteli yapılı öykü kitabı adlarının yönelme, bulunma, çıkma durum eki almış sözcük ya da sözcük öbeklerinden meydana geldiği görülmüştür.

Öykü kitabı adları içerisinde, herhangi bir bağlaç ya da ek olmadan, bir tamlama oluşturmadan sözcüklerin birbiri ardına gelerek dizilmesi yoluyla oluşmuş adlara da rastlanmıştır. Gerek eksilteli yapıdan gerekse sıralı sözcüklerden oluşan öykü kitabı adlarında bir bitmemişlik, tamamlanmamışlık duygusu verilmek istenir gibidir. Yazarın öykü kitabı evreninde vermek istediği iletiyi destekler nitelikte olduğunu düşündüğümüz bu tür adlandırmalarda, anlam yönüyle sürdürülebilir olmanın yarattığı ucu açıklık hissedilmektedir.

Öykü kitapları, içerisinde birden fazla öykünün yer aldığı kurgusal metinler bütünüdür. Bir öykü kitabı adının eserin bütününe kapsayacak nitelikte olması, aynı zamanda okurun ilgisini

çekmesi ve okurda eserdeki diğer öyküleri merak edecek bir ilgi uyandırması beklenir. Dolayısıyla bir öykü kitabına ad vermek, çok yönlü düşünmeyi gerektiren bir iştir. Bu çalışmayla öykü türünde eser vermiş yazarlarımızın ad verirken içinde buldukları zihinsel süreçlerin sözdizimsel yansımalarına bakılarak yapısal bir analiz yapılmış ve bu analiz sonucunda, yazarların adlandırma yaparken farklı sözdizimsel yapıları tercih etme nedenleri üzerinde düşünülerek adbilime bir katkıda bulunulmaya çalışılmıştır.

Kısaltmalar

AA: Adalet Ağaoğlu	HRG: Hüseyin Rahmi Gürpınar
AB: Ayhan Bozfirat (Ayhan Köksal)	HS: Hüseyin Su (İbrahim Çelik)
AHH: Ali Haydar Haksal	HT: Haldun Taner
AHM: Ahmet Hikmet Müftüoğlu	HZU: Halit Ziya Uşaklıgil
AHT: Ahmet Hamdi Tanpınar	İA: İnci Aral
AI: Âfet Ilgaz	İT: İlhan Tarus
AK: Ayla Kutlu	JS: Jale Sancak
AÖ: Adnan Özyalçınar	KD: Kamil Doruk
AŞH: Abdülhak Şinasi Hisar	KHK: Kenan Hulûsi Koray
AT: Ayfer Tunç	KŞ: Kâmuran Şipal
BG: Burhan Günel	KT: Kemal Tahir
BK: Bilge Karasu	LE: Leylâ Erbil
BSK: Bekir Sıtkı Kunt	MB: Muzaffer Buyrukçu
BU: Buket Uzuner	MH: Muzaffer Hacıhasanoğlu
BY: Bekir Yıldız	Mİ: Mübeccel İzmirli
CK: Cemil Kavukçu	MK: Mustafa Kutlu
CŞ: Cemal Şakar	ML: Mario Levi
DÖ: Demir Özlü	MM: Murathan Mungan
DY: Durali Yılmaz	MR: Mehmet Raûf
EÖ: Erdal Öz	MS: Mehmet Seyda
F: Füzûzan	MŞE: Memduh Şevket Esendal
FCG: Fahri Celâl Göktulga	NC: Necati Cumalı
FE: Ferit Edgü	NcM: Necati Mert
FH: Feyza Hepçilingirler	ND: Nursel Duruel
FK: Feyyaz Kayacan	NdG: Nedim Gürsel
FÜ: Fikret Ürgüp	NE: Nazlı Eray
HA: Hulki Aktunç	NFK: Necip Fazıl Kısakürek
HB: Halikarnas Balıkcısı	NG: Necati Güngör
HEA: Halide Edip Adivar	NM: Nezihe Meriç

NN: Nâbi-zâde Ahmed Nâzım
 NSÖ: Nahit Sırrı Örik
 NT: Necati Tosuner
 OA: Oktay Akbal
 OCK: Osman Cemal Kaygılı
 OD: Orhan Duru
 OğA: Oğuz Atay
 OK: Orhan Kemal
 OnK: Onat Kutlar
 OŞ: Osman Şahin
 ÖK: Özcan Karabulut
 ÖS: Ömer Seyfettin
 PC: Peride Celal
 PK: Pınar Kür
 PS: Peyami Safa
 RHK: Refik Halit Karay
 RNG: Reşat Nûri Güntekin
 RÖ: Rasim Özdenören
 SA: Sabahattin Ali
 SB: Selçuk Baran
 SÇ: Sevinç Çokum
 SE: Sadri Ertem
 SFA: Sait Faik Abasıyanık

Sİ: Selim İleri
 SK: Samim Kocagöz
 SKA: Sabahattin Kudret Aksal
 SİE: Selâhattin Enis
 SmA: Samet Ağaoğlu
 SPS: Sâmi Paşa-zâde Sezâyi
 SS: Sevgi Soysal
 SvB: Sevim Burak
 SY: Sadık Yalsızuçanlar
 SzK: Sezai Karakoç
 ŞB: Şevket Bulut
 TB: Tarık Buğra
 TDK: Tarık Dursun K.
 TÖ: Tezer Özlü
 TU: Tomris Uyar
 TY: Tahsin Yücel
 UNY: Umran Nazif Yiğiter
 VOB: Vüs'at O. Bener
 YA: Yusuf Atılgan
 YKK: Yakup Kadri Karaosmanoğlu
 ZOS: Ziya Osman Saba
 ZS: Zeyyat Selimoğlu

Kaynaklar

- Lekesiz, Ömer (1997). *Yeni Türk Edebiyatında Öykü 1*. İstanbul: Kaknüs Yay.
 Lekesiz, Ömer (1998). *Yeni Türk Edebiyatında Öykü 2*. İstanbul: Kaknüs Yay.
 Lekesiz, Ömer (1999). *Yeni Türk Edebiyatında Öykü 3*. İstanbul: Kaknüs Yay.
 Lekesiz, Ömer (2001). *Yeni Türk Edebiyatında Öykü 4*. İstanbul: Kaknüs Yay.
 Lekesiz, Ömer (2001). *Yeni Türk Edebiyatında Öykü 5*. İstanbul: Kaknüs Yay.
 Özer, Suat (2015). *Türkçede Roman Adlarının Yapısal ve Kavramsal Analizi (2011 Yılı'nın En Çok Kazanan Yazarları Listesine Göre)*. Doktora Tezi. Adana: Çukurova Üniversitesi.
 Özmen, Mehmet (2013). *Türkçenin Sözdizimi*. Adana: Karahan Kitabevi Yay.
 Sakaoğlu, Saim (2001). *Türk Ad Bilimi I – Giriş*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yay.